

Menetluskulud - Prantsusmaa

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Selles jaotises on esitatud ülevaade Prantsusmaal kohaldatavatest menetluskuludest.

Õigusnormid õigusala töötajate tasude kohta

Tasud koosnevad **püsisust** ja **muutuvast tasumäärast** (sageli protsendina vaidlusalusest summast). Tuleb **eristada**:

- **kohtuteenistujaid (advokaadid ja seaduslikud esindajad)**, kelle tasu on vaid osaliselt püsisasu; tasud on enamasti kliendiga vabalt kokkulepitavad;
- **kohtu- või riigiametnikke**, kelle tasu on määratud Prantsusmaa valitsuse õigusliku raamistikuga.

Kohtujuristid

Apellatsioonikohtute kohtujuristide tasumäärad on kehtestatud 30. juuli 1980. aasta seadlusega nr 80-608. Kohtuteenistujad /advokaadid.

Esimese astme kohtutes pooli esindavate advokaatide tasumäärad on kehtestatud määrustega (25. augusti 1972. aasta seadlus nr 72-784 ja 21. augusti 1975. aasta seadlus nr 75-785).

Kohtutäiturid

Kohtutäiturite tasumäärad kohtukutsete, hagiteatiste ja kohtuotsuste kättetoimetamiseks on kehtestatud 12. detsembri 1996. aasta seadlusega 96-1080.

Püsimääraga menetluskulud

Menetluskulud tsiviilkohtumenetluses

Tsiviilkohtumenetluse poolte püsimääraga menetluskulud

Tsiviilasjades kohaldatakse **tasusid, mis on hagi läbivaatamiseks õiguslikult vältimatud** ning mille määrad on **kehtestatud** õigusaktide või kohtu korraldusega. Neid tasusid nimetatakse **kohtukuludeks**.

Need on:

1. Kohtuasutustele või maksuametile makstavad tasud, lõivud või maksud (neid tasusid või lõive kohaldatakse harva pärast 30. detsembri 1977. aasta seaduse nr 77-1468 vastuvõtmist, millega kehtestati tsiviil- ja halduskohtutes tasuta avaliku teenuse osutamise põhimõte).

2. Dokumentide tõlkimise kulud, kui see on õigusnormidega või rahvusvaheliste kokkulepetega ette nähtud.
3. Tunnistajatega seotud kulutused.
4. Tehniliste spetsialistide tasustamine.
5. Püsिमääraga kulud (kohtutäiturite, kohtujuristide, advokaatide tasud).
6. Kohtu- või riigiametnike tasud.
7. Advokaatide tasud, kui need on reguleeritud, sealhulgas nõuete ja kaitse koostamine.
8. Välisriigis dokumendi kättetoimetamise kulud.
9. Kirjaliku või suulise tõlke kulud, kui need on vajalikud tõendite kogumiseks välisriigis kohtu taotlusel vastavalt nõukogu 28. mai 2001. aasta määrusele (EÜ) nr 1206/2001 liikmesriikide kohtute vahelise koostöö kohta tõendite kogumisel tsiviil- ja kaubandusasjades.
10. Sotsiaalhoolekande aruanded, mis tellitakse perekonnaküsimustes ja täiskasvanute ja alaealiste eestkoste menetlustes;
11. Kohtu poolt lapse huve kaitsma määratud isiku tasu.

Millisel etapil tuleb püsिमääraga tasud tsiviilmenetluses maksta?

Tsiviilkohtumenetluse kulud sisaldavad kõiki enne menetlust või menetluse ajal **poolte poolt tasutavaid või neile võlgnetavaid summasid**.

Need on näiteks enne menetluse alustamist **juristidega** või tehniliste spetsialistidega **konsulteerimise kulud** ja **sõidukulud**.

Menetluse ajal võivad need kulud olla **kohtuteenistujatele või -ametnikele makstavad tasud, riigilõivud ja nõustamistasud**.

Pärast menetlust võivad need **kulud seonduda otsuse täitmise** tagamisega.

Menetluskulud põhiseadusküsimustes

Põhiseadusliku menetluse poolte püsिमääraga menetluskulud

Kuna **füüsilistel isikutel** ei ole võimalik Prantsusmaa praeguse menetluskorra kohaselt **Põhiseadusnõukogule hagi esitada**, ei ole sellele küsimusele vaja vastata.

Millist esialgset teavet võin oma seaduslikult esindajalt (advokaadilt) saada?

Teave poolte õiguste ja kohustuste kohta

Kohtuteenistujate **ametialaste käitumisreeglite** hulka kuulub klientide teavitamine poolte õigustest ja kohustustest.

Menetluskuludega seotud teabe allikad

Kust leida teavet menetluskulude kohta Prantsusmaal?

[Justiitsministeeriumi](#) ja [mitmesuguste õigusvaldkonna kutsealade](#) veebisaitidelt.

Millistes keeltes võib leida teavet menetluskulude kohta Prantsusmaal?

Teave on kättesaadav prantsuse keeles.

Kust leida muud teavet nende kulude kohta?

Menetluskulusid ei ole avaldatud ühelgi veebisaidil.

Käibemaks

Kuidas leida selle kohta teavet? Millised on kohaldatavad määrad?

Määrad on esitatud ilma **maksudeta**. Kohaldatav käibemaksumäär on endiselt **19,6%**, välja arvatud **menetlusabi hüvituse saajatele** osutatavad teenused (**5,5%**).

Õigusabi/menetlusabi hüvitamine

Millised on sissetulekupiirid menetlusabi hüvitamiseks tsiviilkohtumenetluses?

Õigusabi hüvitamisel **ei tehta vahet tsiviil- ega kriminaalasjadel** ning see ei sõltu vaidluse olemusest. Toetuse maksmise või sellest keeldumise üle otsustamisel keskendutakse ainult **taotleja sissetulekule**.

Seega võivad menetlusabi hüvitamist taotleda kõik **Prantsusmaa kodanikud** ja **Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikud**, samuti **mittetulundusühingud**, kes soovivad oma seaduslikke õigusi nõuda kohtu kaudu, kuid kellel puuduvad selleks piisavad vahendid.

Tsiviilasjades on õigus saada menetlusabi hüvitust ka **välisriikide kodanikel, kelle peamine seaduslik elukoht on Prantsusmaal**. Kriminaalasjades ei ole see seadusliku elukoha tingimus nõutav. Hüvitamisest ei keelduta ka alaealistele, olenemata menetluse tüübist (tsiviil-, haldus- või kriminaalmenetlus).

Võetakse arvesse **menetlusabi hüvitise taotleja kuu keskmist sissetulekut eelmisel kalendriaastal**, samuti vajaduse korral **taotlejaga alaliselt koos elavate isikute vahendeid**. Viimasel juhul suurendatakse sissetuleku ülempiire hüvitamisel, võttes arvesse ülalpeetavaid.

Teatud liiki **tulutoetuste** saajatel (täiendav hüvitis riiklikust solidaarsusfondist või toimetulekutoetus) ei ole sissetuleku ebapiisavuse tõestamine vajalik.

Peale selle ei võeta sissetuleku arvutamisel arvesse ka **sotsiaaltoetusi** (peretoetus, sotsiaalkindlustushüvitised, eluasemetoetus).

Õigusabi võidakse hüvitada olenevalt taotleja sissetulekust **täielikult või osaliselt**. **Tulude ülempiire** menetlusabi hüvitamiseks muudetakse igal aastal rahandusseadusega. 2009. aastal peab 2008. aastal saadud keskmine kuusissetulek isiku kohta olema:

- õigusabi täielikuks hüvitamiseks **911 eurot või vähem;**
- ja menetlusabi osaliseks hüvitamiseks **912 kuni 1367 eurot**.

Neid ülempiire tõstetakse **164 euro võrra** kahe esimese ülalpeetava (kummagi) kohta, kes elavad taotlejaga koos (lapsed, abikaasa, elukaaslane, tsiviilsolidaarsuspaktis (PACS) registreeritud partner, vanem vms) ja **104 euro võrra** kolmanda ja järgmiste ülalpeetavate kohta.

Kas menetlusabi hüvitamiseks ohvrile on muid tingimusi?

Menetluse osapoole seisundit (nt ohver või süüdistatav) reeglina **arvesse ei võeta**. Menetlusabi hüvitamise või sellest keeldumise otsustamisel koheldakse ohvreid, süüdistatavaid, hagejaid ja kostjaid kriminaal- või tsiviilkohtumenetluses ühtmoodi.

9. septembri 2002. aasta kohtusüsteemi suuniste ja kavandamise seadus parandas siiski enamiku tõsiste kuritegude, nimelt tahtlike eluohtlike või vigastusi tekitavate kallaletungide (kuriteod, mida määratletakse ja mille eest karistatakse kriminaalkohtumenetluse seadustiku artiklite 221-1 kuni 221-5, 222-1 kuni 222-6, 222-8, 222-10, 222-14 (1° ja 2), 22223 kuni 222-26, 421-1 (1) ja 421-3 (1° kuni 4) alusel) ohvrite ja nende ülalpeetavate võimalusi kohtusse pöörduda, et nad saaksid esitada tsiviilhagi isikuvastasest rünnakust põhjustatud kahjude hüvitamise nõudmiseks. Menetlusabi hüvitamise taotlemisel ei pea ohvrid ja nende ülalpeetavad oma sissetuleku suurust tõestama. See säte kehtib konkreetselt surma või püsiva puude tekkimist põhjustanud vägistamise või füüsilise ahistamise ohvrite suhtes, kes on alla 15 aasta vanused või eriti haavatavad isikud.

Peale selle võidakse **erandjuhtudel sissetulekute tingimusest loobuda**, olenemata taotleja seisundist menetluses (hageja/kostja, ohver/süüdistatav), kui tema olukord on eriline, lähtuvalt menetluse eesmärgist või menetluse prognoositavatest kuludest.

See säte on eelkõige kohaldatav kriminaalkuriteo ohvrite suhtes kuriteo sooritamise asjaolude tõttu.

Kas menetlusabi hüvitamiseks süüdistatavale on muid tingimusi?

Menetlusabi hüvitamise suhtes menetluses kostjana osalevatele isikutele **eritingimusi ei kohaldata**. Kui kostja kasutab selliseid **kaebemenetluse vorme** nagu edasikaebus, taotlus kohtuotsuse tühistamiseks või edasikaebus otsuse tühistamiseks õigusküsimuse põhjal (kassatsioon), on kostja siiski paremas olukorras, kui ta on eelnevalt juba saanud menetlusabi. Need isikud saavad jätkuvalt menetlusabi enda kaitsmiseks.

Tähtis on siiski arvestada nii põhihagi kostja kui ka hageja suhtes kehtivat üldreeglit, et menetlusabi ei anta, kui hüvitatavad kulud katab õiguskaitse kindlustus või muu samaväärne kaitsesüsteem.

Kas on menetlusi, mis on menetluskuludest vabastatud?

Kohalikus ja alama astme kohtus ei ole pooled kohustatud advokaati kasutama. Kui hagi väärtus on alla 4000 euro, võib selle esitada neile kohtutele lihtsustatud menetlusena, milles pooltel ei ole nõutav kasutada kohtu määratud kohtutäiturit.

Taotlused vanemakohustuste täitmisega seotud meetmete **läbivaatamiseks**, sealhulgas adopteerimistaotlused, kui laps on adopteeritud enne 15-aastaseks saamist, või pärast lahutust võetud meetmete või elatise maksmisega seotud meetmete läbivaatamiseks võib esitada ilma advokaadita lihttaotluse vormis.

Nagu kõikide tsiviilkohtumenetluste korral, ei võta need kohtud tasu menetluse alustamise ega otsuse vastuvõtmise eest.

Millal peab kaotanud pool võitnud poole kulud tasuma?

Tsiviilasjades tuleb menetlust lõpetavas otsuses määrata ka menetluskulude kandmine.

Üldreeglina tasub **kulud (püsिमääraga tasud – vt eespool)** kaotav pool. Kohus võib siiski põhjendatud otsuses määrata, et need kulud tasub täielikult või osaliselt teine pool.

Pool võib taotleda ka, et vastaspool tasuks osaliselt või täielikult **menetluskulude hulka mittekuuluvad** tekkinud kulud. Need võivad olla näiteks advokaaditasud, kohtutäituri kulud ja aruanded ning sõidukulud. Sellisel juhul võib kohus määrata, et pool, kes peab teise poole kulud tasuma, või vaikumisi kaotaja pool, tasub teisele poolele summa, mis kohtu arvates katab tekkinud kulud, mis menetluskulude hulka ei kuulu. Kohus võtab arvesse õigluse põhimõtteid ja selle poole finantsolukorda, kellele tehakse korraldus kulud tasuda. Kohus võib omalt poolt määrata, et samadest kaalutlustest lähtuvatel põhjustel puudub alus sellise korralduse tegemiseks.

Ekspertide tasud

Tsiviilasjades määratakse kohtuniku määratud ekspertide tasustamine **kohtu korraldusega**.

Kui kohtunik määrab eksperdi, kehtestab kohtunik ettemaksu, mis arvestatakse tasust maha. Ettemaks kattub võimalikult palju eeldatava lõpliku tasuga. Kohus määrab poole(d), kes peab/peavad kohtu kantseleile ettemaksu tegema.

Pärast **eksperdi aruande** esitamist määrab kohtunik tasu, võttes eelkõige arvesse tehtud päringuid, tähtaegadest kinnipidamist ja tehtud töö kvaliteeti. Kohtunik volitab eksperti nõudma kohtu kantseleile ettemaksuna tehtud vastavaid summasid ja nõuab vajadusel täiendavate summade tasumist eksperdiile, märkides, kes pooltest peab seda tegema.

Menetlust lõpetavas otsuses nähakse ette **kohustus maksta eksperdi tasu**. See kohustus jääb reeglina **kaotanud poolele**, kui kohtunik ei määra seda kohustust põhjendatud otsusega täielikult või osaliselt teisele poolele.

Samas nende **ekspertide tasud, keda ei ole määranud kohtunik, lepitakse eksperdi ja kliendi vahel vabalt kokku** ning need menetluskulude hulka ei kuulu. Pool võib taotleda kohtult, et see määraks kaotanud poole või muul viisil teise poole selliselt tekkinud kulude tasujaks. Kohtunik võtab otsuse tegemisel arvesse õigluse põhimõtteid ja selle poole finantsolukorda, kellele tehakse korraldus kulud tasuda.

Kirjaliku ja suulise tõlke kulud

Need kulud jäävad **kaotanud poole kanda**, kui kohus ei määra nende tasumise kohustust põhjendatud otsusega täielikult või osaliselt teisele poolele.

Seonduvad manused

[Prantsusmaa aruanne kulude läbipaistvuse uuringu kohta](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 07/06/2019